

Knattspyrna fyrir fatlaða og þroskahamlaða einstaklinga.

Darri McMahon
KSÍ

1

Darri McMahon

- B.S. gráða í Íþróttfræði (Háskólinn í Reykjavík)
- UEFA B þjálfaragráðu (KSÍ)
- Aðalþjálfari í knattspyrnu hjá Íþróttfélaginu Ösp (2007-2018)
- Aðalþjálfari landsliðsverkefna fatlaðra og þroskahamlaðra í knattspyrnu (2008-2018)
- Aðalþjálfari í hjólastólahandknattleik hjá HK (2012-2014)
- Framkvæmdastjóri hjá Ösp (Íþróttfélag fyrir fatlaða og þroskahamlaða í Rvk og höfuðborgarsvæðinu)

2

Hvað er fötlun?

- Skilgreiningin á fötluðum einstaklingi, samkvæmt lögum um málefni fatlaðra, er sá sem þarf á sérstakri þjónustu eða stuðningi að halda. Er hér átt við þroskahömlun, geðfötlun, hreyfihömlun, sjón- eða heyrnarskerðingu. Einnig getur fötlun stafað af langvarandi veikindum sem og slysum.
- Mjög vítt hugtak...

3

Íþróttasamband fatlaðra (ÍF)

- Sérsamband sem er með 24 aðildafélög sem samanstanda af íþróttafélögum fyrir fatlaða og þroskahamlaða um land allt.
- Íf kemur að einhverju leyti að öllum landsliðsverkefnum fatlaðra og þroskahamlaðra.
- Sambandið skiptist í þrjá hluta þegar kemur að starfi þess, þ.e.:
  1. Sérsamband við Íþróttafélög fatlaðra og þroskahamlaðra á Íslandi.
  2. Afrekssvið (Paralympics)
  3. Special Olympics

4

Paralympics

- Er haldið á fjögurra ára fresti
- Er haldið tveimur vikum eftir Olympiuleikana í sömu borg.
- Þegar lönd sækja um að halda OL þá fylgir í raun Paralympics með. It's a package deal!
- Líkamlega fatlaðir eru í raun afreksiþróttamenn.
- Íþróttafólk sem æfir í sumum tilvikum allt að 12 sinnum í viku.
- Ákveðnir flokkar á Paralympics eru einnig með fólk sem hefur þroskahamlanir en meiri hluti keppenda er hins vegar með líkamlega fötlun.

5

Special Olympics Samtökin

- SO Samtökin eru stofnuð í USA og hafa höfuðstöðvar í Washington.
- SO er í raun undir ÍF á Íslandi en það tíðkast ekki annar staðar og eru aðskilinn samtök.
- Fyrir fólk með þroskahömlun (learning disabilities).
- Það er alltaf skipt í styrkleikaflokka í öllum greinum.
- Divisioning er 1-2 daga ferli áður en keppni hefst.
- Er fáránlega stórt batterí!
- Er eins og sérsamband fyrir sérsambönd í sjálfu sér.
- Stóru mótin eru:
  - Heimsleikar, fjögurra ára fresti
  - Evrópuleikar, fjögurra ára fresti
  - Önnur minni mót sem haldin eru í hverju landi fyrir sig af SO í viðkomandi landi.

6

Félögin á Íslandi

- Það eru í raun bara þrjú félög á landinu sem bjóða upp á knattspyrnuíðkun fyrir fatlaða og þroskahamlaða.
- Ösp (Reykjavík og höfuðborgarsvæði)
- Nes (Reykjanes og nágrenni)
- Suðri (Selfoss og nágrenni)
- Ekki beint mikið úrval af liðum til að spila við.
- Þess vegna er lögð mikil áhersla á að taka þátt í sem flestum mótum erlendis til að fá viðeigandi samkeppni.

7

Ösp

- Er íþróttafélag fyrir fatlaða og þroskahamlaða.
- Stofnað árið 1980 af foreldrafélagi Öskjuhlíðaskóla.
- Svæði: Reykjavík og stórhöfuðborgarsvæðið.
- Rúmlega 200 einstaklingar sem stunda æfingar hjá félaginu.
- Ösp býður upp á níu íþróttagreinar.
- Keila, boccia, sund, knattspyrna, frjálsar, listskautar, fimleikar, styrktarþjálfun/lyftingar og dans.
- Knattspyrna er sú íþróttgrein þar sem iðkendur eru gjarnan minna þroskahamlaðir en í öðrum greinum og með mun meiri hreyfingu.

8

Ösp, knattspyrna

- Æfingar eru þrisvar sinnum í viku, 90 mín. í senn.
- Æft er tvisvar sinnum í viku á gervigrasi utandyra (Safamýri) og einu sinni í viku innanhúss (Breiðholtiðskóli).
- Yfir sumartímann fara allar æfingar fram utandyra (Safamýri)
- 35 einstaklingar æfa.
- Þátttakendur eru á aldrinum 12-40 ára.
- Flestir sem æfa eru á aldrinum 17-30 ára.
- Mjög mismunandi einstaklingar í þessum hóp.
- Getustigsbilið er oft mikið á milli einstaklinga.

9

Mismunandi getustig

- Af þeim 35 einstaklingum sem æfa væri hægt að skipta þeim upp í mismunandi getustigshópa:
- Getumeiri - 10 einstaklingar.
- Miðlungsgeta - 12 einstaklingar.
- Getuminni - 8 einstaklingar.
- Lágmarks hreyfigeta - 5 einstaklingar.
- 20 manna kjarni, mætir alltaf og tekur þessu mjög alvarlega.

10

Mót hérlandis.

- ÍF heldur tvenna SO Íslandsleika á ári þar sem öll knattspyrnulið á landinu taka þátt og keppa hvert við annað.
- Einnig hefur Íþróttafélagið Nes haldið jólamót í knattspyrnu undanfarin ár.
- Skipt er í getumeiri og getuminni flokka svo að keppni sé jöfn og sanngjörn.
- Þrjú félög senda lið á þessi mót, þ.e. Ösp, Nes og Suðri.
- Gestaliðum (ófötludum) er gjarnan boðin þátttaka til að fleiri lið séu á mótinu.

11

Mót erlendis

- Haldin eru mörg mót erlendis og oftast undir formerkjum SO (Special Olympics).
- Stærstu mótin fyrir knattspyrnu eru:
- Special Olympics, Heimsleikar.
- Special Olympics, Evrópuleikar.
- Einnig eru önnur minni mót í boði milli ára.
- Reynt er að fara erlendis ár hvert til að keppa, hvort sem það eru stórmót á vegum SO eða minni mót sem eru haldin af sérsamböndum í hverju landi fyrir sig og jafnvel æfingaferðir.

12

Special Olympics, Evrópuleikar

- Mörg þúsund keppendur taka þátt.
- Haldið á fjögurra ára fresti.
- Keppt er í fjöldan öllum af íþróttagreinum.
- Knattspyrna er langfjölmenntasta íþróttagreinin á öllum leikunum.
- Yfir 35 lönd senda eitt eða fleiri lið til keppni.
- Keppt er í fimm manna bolta, sjö manna bolta, ellefu manna bolta og einnig í unified-liðum.
- Unified-lið samanstendur af ófötluðum og fötluðum einstaklingum.

13

Special Olympics, heimsleikar

- Haldið á fjögurra ára fresti.
- Einn fjölmenntasti íþróttaviðburður í heiminum.
- Yfir 7000 keppendur frá 177 löndum, keppt í 27 íþróttagreinum.
- Stendur yfir í 12-15 daga.
- Fyrstu dagarnir fara í vinabæjarheimsóknir.
- Yfir 50 lönd senda eitt eða fleiri lið til keppni í knattspyrnu.
- Keppt er í fimm manna bolta, sjö manna bolta, ellefu manna bolta og einnig í unified-liðum.
- Heimsleikar hafa verið haldnir í eftirfarandi löndum:
  - 2019, Abu Dhabi
  - 2015, USA, Los Angeles
  - 2011, Grikkland, Athena
  - 2007, Kína, Shanghai
  - 2003, Írland, Dublin

14

Mót síðastliðinna ára

- Sviss 2008, Evrópuleikar í knattspyrnu (11 a side)
- Gibraltar 2009, Smáþjóðamót. (5 a side, inni)
- Danmörk 2010, SO knattspyrnumót (7 a side)
- Grikkland 2011, SO Heimsleikar (7 a side)
- Írland 2012, Æfingaferð/keppnisferð (11 a side)
- Belgía 2014, Evrópuleikar (7 a side)
- Svíþjóð 2014, Kim Kallström Open (7 a side)
- USA 2015, SO Heimsleikar (11 a side)
- Írland/IOM 2016, SO knattspyrnumót (5 a side)
- Litháen 2016, Baltic Cup (7 a side)
- Kanada 2018, Æfingaferð (14 leikmenn)
- Danmörk 2018, SO knattspyrnumót (7 a side)
- AbuDabi 2019, SO Heimsleikar (7 a side)

15

Sviss 2008

16

17

18

Grikkland 2011

19

20

Svíþjóð 2013

21

22

23

24

25

26

27

Belgía 2014

28

29

30

31

USA 2015

32

33

34

35

36

37

38

39

40

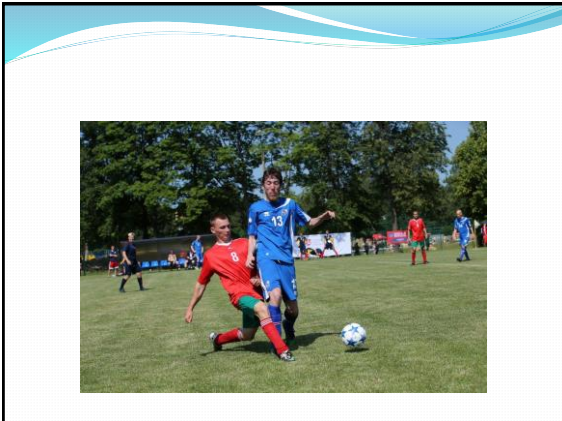

41

42

43

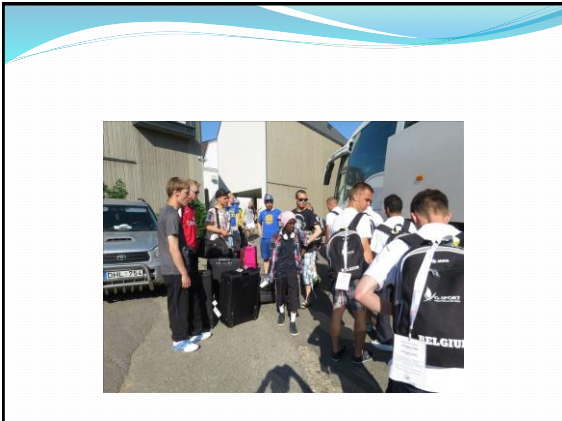

44

45

46

Írland/IOM 2016

47

48

49

50

51

52

53

54

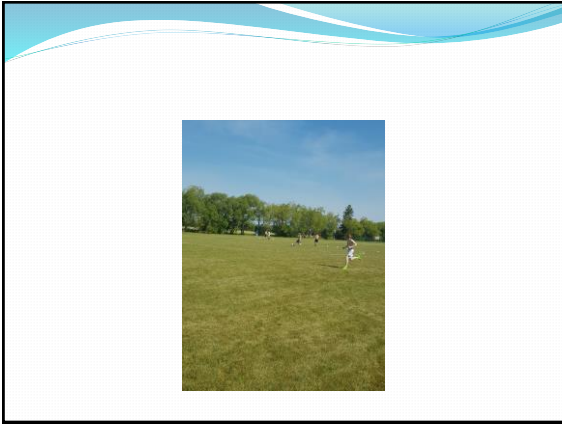

55

56

57

58

59

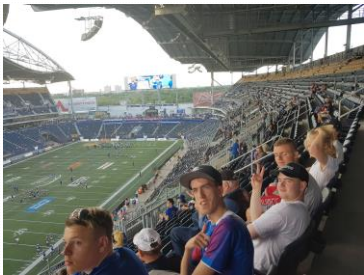

60

61

62

Danmörk-2018

63

64

Leikmenn týnast í kerfinu

- Þroskahamlaðir einstaklingar æfa víðsvegar með hefðbundnum íþróttafélögum.
- Um er að ræða einstaklinga með greiningu og einnig þeir sem ekki hafa fengið greiningu.
- Um er að ræða einstaklingar sem oft á tíðum ná að halda í við jafnaldra sína fram að vissum aldri.
- Bilið eykst eftir því sem einstaklingarnir eldast.
- Þá koma þroskahamlaðir betur í ljós og viðkomandi einstaklingar detta oft út úr íþróttinni.
- Oft veit fólk ekki af þeim úrræðum sem eru í boði.
- Oft á tíðum hefur einstaklingur aldrei fengið greiningu.
- Sumum finnst óþægilegt að fá stimpil á sig.
- Það þarf að hlúa að þessum einstaklingum til að koma í veg fyrir að þeir detti alveg út úr íþróttum/knattspyrnuíðkun.

65

Hvað er til ráða?

- Til að byrja með er best að snúa sér til yfirþjálfara viðkomandi félags eða íþróttakennara.
- Ákjósanlegast væri að viðkomandi stundaði æfingar hjá sínu hverfisfélagi eins lengi og hægt er, svo framanlega að einstaklingurinn er að njóta sín á æfingum og líður eins og hann sé partur af hópnum.
- Stundum er um að ræða einstaklinga sem eru á „mörkunum“ og geta því stundað æfingar hjá báðum félögum.

66

Tímaseðill

Búðu til æfingu sem hentar þessum tiltekna hópi.

- 20 einstaklingar með þroskahamlaðir, tveir þjálfarar.
- Aldur hóps: 15-30 ára.
- Búnaður: 12 boltar, keilur, vesti, mörk.
- Aðstaða: ½ 11 manna völlum.
- Æfingartími: 90 mín.

• Lykil-atriði sem hafa skal til huga:

1. Einstaklingur fái jákvæða upplifun af æfingunni.
  2. Einstaklingur komist í snertingu við boltann (eins mikið og hægt er).
  3. Einstaklingur fái hreyfingu og sé virkur þátttakandi á æfingunni.
- Getustig hóps:
  - 10 strákar (4.flokkur)
  - 5 strákar (5.flokkur)
  - 5 strákar (6.flokkur byrjendur)

67

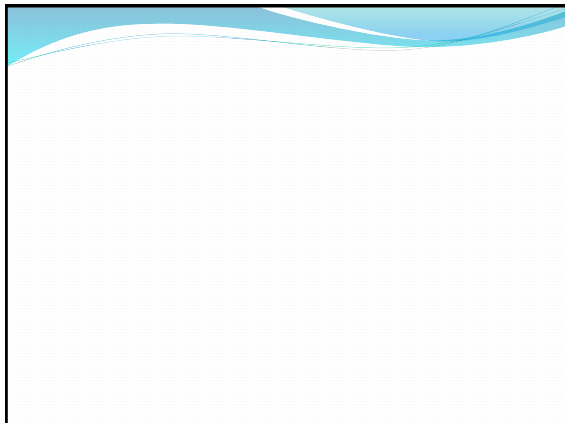

68
